

İlkö retim Ö rencileri Arasında İ nternet Kullanımının İ ncelenmesine Yönelik Anket Çalı ması

Arif Günel¹

Ü. Çi dem Turhal²

Nazım İ mal³

¹Bilgisayar Mühendisli ğ i A.B.D Fen Bilimleri Enstitüsü , Bilecik Üniversitesi, Bilecik

^{2,3}Elektrik-Elektronik Mühendisli ğ i Bölümü, Bilecik Üniversitesi, Bilecik

¹e-posta: arifvisali@hotmail.com.tr

²e-posta:ucigdem.turhal@bilecik.edu.tr

³e-posta: nazim.imal@bilecik.edu.tr

Özetçe

İ nternet, insanların bilgilerini, dü üncelerini ö zğürce payla bildikleri büyük bir bilgisayar a rı olarak her geçen gün hayatımızda daha da çok yer kaplamaktadır. Belirli bir ya m üzerinde olan yeti kinlerin hayatına daha ileri ya larda girmi olan internet artık günümüzde çok küçük ya lardan itibaren çocukların tanı tıkları bir araç haline gelmi tir. Bilinçli kullanım ile küçük ya taki çocukların geli imine olumlu katkısı olabilen internet bilinçsiz ve denetimsiz kullanılması durumunda gerek fiziksel gerekse ruhsal anlamda çok ciddi zararlar olu turabilmektedir. Özellikle geli me ve ergenli e geçi dönemindeki çocukların internet ba mında çok uzun süre zaman geçirmeleri hareketsizli e sebep olmaktadır. Ayrıca çocuk ya tları ile geçirebilece ğ i zamanları da internete ayırdı ı için asosyal bir ya am tarzını benimsemi olmaktadır. Bütün bunların yanında internet kullanımı sırasında internet ortamından gelebilecek her türlü iddet, pornografi, siyasi v.b saldırılara maruz kalınabilmektedir. Geli im döneminde olmalarından dolayı çocukların böylesi saldırılara maruz kalmaları, yeti kinlere göre çok daha a rı hasarlarla sonuçlanabilmektedir. Sunulan bu çalı mada internet kullanımının ilkö retim ikinci kademe çocukları arasındaki yaygınlı mın, aile denetim durumunun ve internet kullanım güvenli ğ inin ne oranda sa landı mın incelendi ğ i bir anket çalı ması yapılmı ve anket sonuçları yorumlanmı tir.

Anahtar Kelimeler: Çocuklarda internet kullanımı, internet ve çocuk.

Abstract

İ nternet is a huge network that is used to share knowledge and ideas freely. Day by day internet is becoming more important in our lives. While most of the adults are meeting with this network after a certain age, it is a part of the children's lives from their birth.

İ nternet adds a lot to children's development if used consciously; on the other hand, without proper moni toring and consciousness it can damage them both physically and mentally. During the times they spend on the internet they become deprived of physical activity, socialization and vulnerable to all kinds of violence, pornography and ideological attacks. Since they are still in the development stage, such attacks can damage their lives more compared to the adults. In the proposed study a questionnaire is made in order to determine the internet usage ratio among the

children, the control mechanism of families and the usage security.

Keywords: Internet usage of children, internet and child.

1. Giri

İ nternet, birçok bilgisayar sisteminin birbirine ba lı oldu u, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir ileti im a ıdır. Her geçen gün internetin hayatımızda kaplamı oldu u yer artmaktadır.

İ nternet ortamının denetlenmesinin zor olması ve her kесе açık bir a olu u kötü niyetli ki iler tarafından kullanılabilen bir bo luk olarak kar ımıza çıkmaktadır. Bu durum tüm internet kullanıcıları için oldu u kadar özellikle de geli im ça ndaki çocuklar için çok büyük riskler ta imaktadır. Ancak buna ra men, geli im ça ndaki ergenler gittikçe interneti en çok kullanan grup olmaya ba lamı tir [1]. Bu yaygın ve uzun süreli kullanım ergenlerde çe itli psikolojik de ğ i melere yol açabilmektedir [2]. Bunların en ba mında ba mlılık gelmektedir. Henüz psikolojik bir olgunlu a eri memi olan ergenler ba mlılı ğ ın geli imi açısından potansiyel bir grup olu turmaktadır [3].

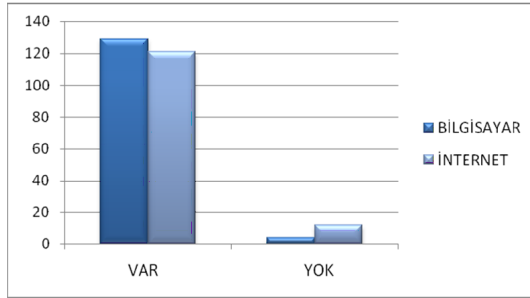
Günümüzde internet kullanımında henüz yeteri kadar yasal düzenleme mevcut de ildir. Aynı zamanda var olan düzenlemelerin uygulanmasında da pratikte bir takım zorluklar ya anmaktadır. İ nternet kullanımındaki bu büyük artı risklerin farkında olabilen ebeveynleri ancak kendi denetim mekanizmalarını olu turmaya yöneltmektedir. Ama bu risklerin farkında olamayan aileler de yok de ildir. Toplumdaki her ailenin öz ele tiri yaparak bu farkındalı ın neresinde oldu unu dü ünmesi gerekmektedir. Bunun için ailelerin öncelikle çocuklarını çok iyi tanınması, onların duygular ve dü üncelerine önem vermesi gerekmektedir. Tabi ki ailenin günün her saatinde çocu unun nerede ve ne yapıyor oldu unu bilmesi imkânsızdır. Ancak ailenin bu noktada yapabilece ğ i en iyi ey çe itli kontrol mekanizmaları geli tireerek yapabilece ğ i kadar çocu unu kontrol edebilmesi gereklidir. Muhakkak ki bu kontroller sevgi ile yapılmalıdır. Bun un için en azından çocuklarımız aile tarafından internet kullanımı sırasında ba larına gelebilecek durumlar hakkında bilgilendirilmelidir. Aslında en önemlisi çocuklara ne yaparlarsa yapsınlar ya da ne ya arlarsa ya asınlar bütün bu yaptı ı ve ya adı ı eyleri aile ile korkmadan payla bilecekleri ö retilmelidir.

2. Yapılan Anket Çalışması ve Çıktıları

Sunulan bu çalışmada ilkö retim ikinci kademe öğrencilerine yönelik anket sonuçları üzerinden, ergenler arasında internet kullanımı ile ilgili bir takım saptamalar yapılması amaçlanmıştır. Ailelerin çocukların internet kullanımına karşı sergiledikleri tutumlar, çocukların internet kullanım amaçları, kullanım süreleri, internet güvenliği hakkındaki düşünceleri, internet kullanımı sırasında karşılaştıkları durumlar irdelenmiş sonuç olarak da ergenler arasında internetin böylesi yaygın bir şekilde kullanımının doğuracağı sonuçlar analiz edilmiştir. Ayrıca yapılan anketin çıktısı olarak internet kullanımı konusunda ailelerin uygulayabilecekleri çözüm önerileri sunulmuştur. Takip eden bölümlerde ilkö retim ikinci kademe okuyan toplam 133 öğrenci üzerinde yapılan bilgisayar ve internet kullanımı ile ilgili anketin elde edilen çıktıları üzerinde durulacaktır.

2.1. İnternet Kullanım Yaygınlığı

Uygulanan anket çalışmasındaki çıktılardan ilki çocukların ne kadarının evinde bir bilgisayara ve internet bağlantısına sahip olduğunu tespit etmiştir. Bu çıktı için elde edilen grafik ekil 1'de verilmiştir.

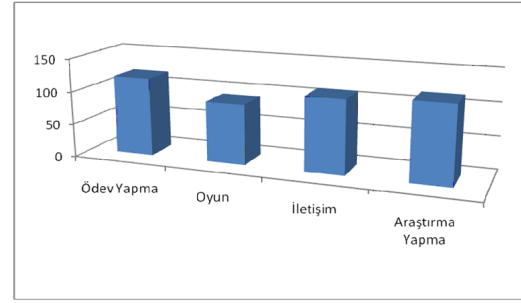
ekil 1: Bilgisayar ve internete sahip olma oranını gösteren grafik

ekil 1'de elde edilmiş olan grafik bilgisayar ve internet kullanımının ergenler arasındaki yaygınlığı hakkında bir fikir vermektedir. Yapılan anket çalışmasında ergenlerin ortalama olarak üç seneden bu yana internet kullandıkları anlaşılmıştır. Bu da göstermektedir ki internet ve bilgisayar kullanımı yaşı çok küçük yaşlara kadar inmiş durumdadır.

2.2. İnterneti Kullanım Amaçları

Uygulanan anket çalışmasındaki ikinci çıktı çocukların interneti hangi amaçla kullandığını belirlemek amacıyla yöneliktir. Bu çıktı için elde edilen grafik ekil 2'de verilmiştir.

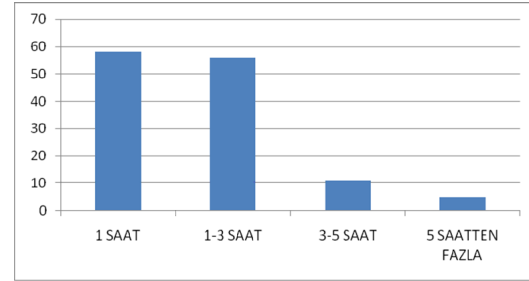
Bu anket çıktısına bakılacak olursa ergenlerin bilgisayar ve interneti daha çok iletişim ve oyun amaçlı daha sonra da ders amaçlı olarak kullandıkları görülmektedir. Elde edilen çıktılar bizi doğrular nitelikte olup yapılan çeşitli araştırmalar da ergenlerin interneti, daha çok iletişim ve eğlence amacıyla kullandığını, bunu bilgi arama amacıyla takip ettiğini göstermektedir [5]. Anketin bir başka çıktısı özellikle kız çocuklarının interneti iletişim amaçlı erkek çocukların da daha çok oyun amaçlı olarak kullandıklarını da göstermektedir.

ekil 2: İnterneti hangi amaçla kullanıyorsunuz?

2.3. İnternet Bağlı Geçirilen Zaman

Uygulanan anket çalışmasındaki üçüncü çıktı çocukların günlük olarak internet kullanımına ayırdıkları zamanın tespiti amacıyla yöneliktir. Bu çıktı için elde edilen grafik ekil 3'de verilmiştir.

ekil 3: Günlük internet kullanım süresi

ekil 3'de elde edilen grafikten anlaşılacağı üzere ergenler günlük olarak en az 1 ila 3 saatlerini internet bağlamında geçirmektedirler. İnternet bağlamında geçirilen uzun saatler ergenlerin hayatından çıkmakta ve arkadaşlarıyla yüz yüze sohbet edebilecekleri, kitap okuyabilecekleri faydalı zamanların yok olmasına sebep olmaktadır. Ergenin içine dönük, kişisel ilişkileri zayıflamış sosyal bireyler haline dönüşümüne sebebiyet vermektedir.

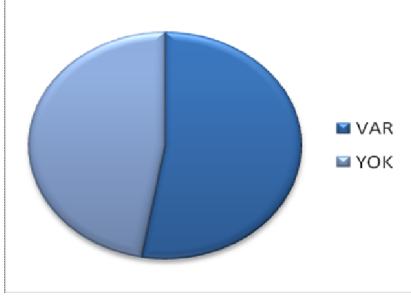
İnternet bağlamında çok uzun zaman geçirmek çocuklar üzerinde sadece belirtilen ruhsal bozulmaların dışında oturma pozisyonundaki yanlışlıklar ve bu yüzden kas ve iskelet sistemindeki hasarlara, görme ve konuşma problemlerine, beyin gelişimlerinde problemler gibi fiziksel sorunlara da neden olabilmektedir. Bununla birlikte internet kullanım düzeyi düşük olan ergenlerin yüksek olanlara göre aile ve arkadaşlarıyla daha iyi ilişkilerle sahip olduğunu gösteren bulgular da bulunmaktadır [4].

2.4. Aile Koruma İfresi

Uygulanan anket çalışmasındaki dördüncü çıktı ailenin ergenin bilgisayar ve internet kullanımına yaklaşımının belirlenmesi amacıyla yöneliktir. Bu çıktı için elde edilen grafik ekil 4'de verilmiştir.

ekil 4'deki grafikten görülebileceği gibi aileler arasında internet ifre kullanımının giderek arttığını görülmektedir. Anketten çıkan sonuçlara göre internette ifre kullanımı %53 oranındadır. Koruma ifreleri internet sağlayıcı şirketlerin ya da farklı şirketlerin hazırladıkları, belirlenen kullanıcı bağlamında

di er kullanıcıların her siteye eri iminin engellenmesini sa layan yazılımlardır. Bu yazılımlar farklılıklar gösterse de temel olarak ergenin sadece ailenin izin verdi i saatlerde izin verdi i sitelere ula maya onay verme ekinde çalı ır.

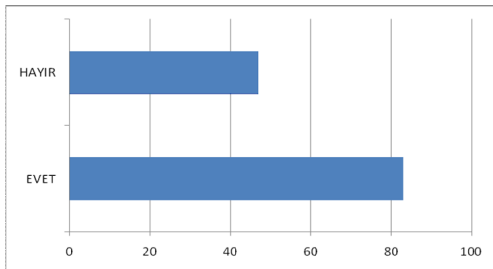
ekil 4:Aile koruma programına sahip olma durumu.

ekil 4'deki grafikten görülebilece i gibi aileler arasında internet ifre kullanımının giderek arttı ı görölmektedir. Anketten çıkan sonuca göre internette ifre kullanımını %53 oranındadır. Koruma ifreleri internet sa layıcı irketlerin ya da farklı irketlerin hazırladıkları, belirlenen kullanıcı dı mda di er kullanıcıların her siteye eri iminin engellenmesini sa layan yazılımlardır. Bu yazılımlar farklılıklar gösterse de temel olarak ergenin sadece ailenin izin verdi i saatlerde izin verdi i sitelere ula maya onay verme ekinde çalı ır.

2.5. nternet Ortamı ve Ergenin nternete Bakı ı

Uygulanan anket çalı masındaki be inci çıktısı olarak ergen gözüyle internetin güvenli i ve hayatlarındaki önemi sorgulanmı ır. Bu çıktı için elde edilen grafikler sırası ile ekil 5, ekil 6 ekil 7 ile ekil 8 ve ekil 9'da verilmi tir.

ekil 5'de görölen grafikte ergenlerin internet ortamının güvenli ine dair dü ünceleri % 60 oranında güvenli oldu u yönünde tespit edilmi tir. Bu durum internet ortamına olan güvenden dolayı ergeni bu ortamdan gelecek saldırılara kar ı savunmasız kaldıklarının en açık göstergesidir.

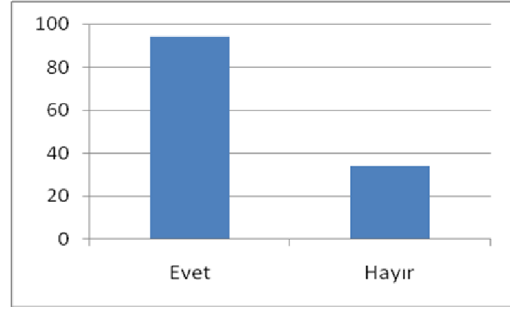

ekil 5:Sizce internet ortamı güvenli mi?

Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Suç Ara tırmaları Anabilim Dalında 2006 yılında yapılan bir ara tırmada ABD sitelerindeki pornografik foto rafların tüm dünyadakilerin % 51'ini olu turdu unu, ABD'yi sırasıyla Rusya, Japonya, spanya ve Tayland'ın izledi i gözlenmi tir. Bu çalı mada verilen di er rakamlar ise öyledir: Dünyada pornografik web sitesi sayısı: 4,2 milyon; arama motorlarından pornografik site arama sıklı ı: günde 68 milyon; son bir yılda üretilen pornografik film: 11 bin; yasa dı ı çocuk pornografisi

site sayısı: 106.417 [6]. Görülece i üzere durum aslında hiç de çocuklarımızın dü ündü ü gibi de ildir. Güvenli sandıkları internet onlar için çok büyük riskler ta imaktadır.

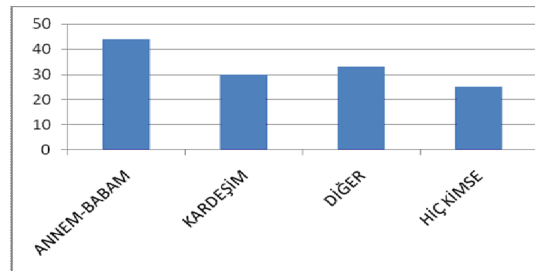
nternet gelebilecek tehlikeler kar ısında ergenler aileleri tarafından bilinçlendirilmelidir. Tabi ki bunun için aile de bilinçlenmelidir. Ergen ya adı olumlu eyleyin yanı sıra olumsuzlukları da aile ile payla ma yönünde cesaretlendirilmelidir. Ergenin aile ile olan payla mı konusunda elde edilen anket çıktısı ekil 6'da verildi i gibidir.

ekil 6: nternette ya adı mız olumlu-olumsuz durumları ailenizle rahatlıkla payla ıyor musunuz?

ekil 6'da görölen çıktıdan da anla labilece i gibi %73 lük bir orada payla mın gerçekte i görölmektedir. Bu da ailelerin giderek bilinçlendi ini ve çocukları ile daha sa lıklı diyalog kurduklarını gösteren sevindirici bir durumdur.

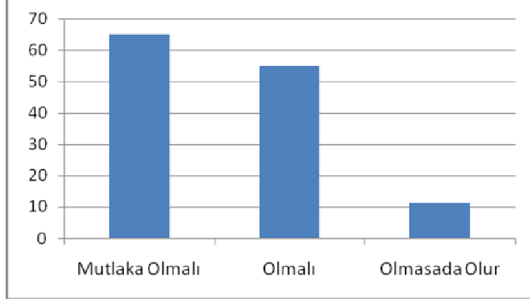
Diyaloglar payla maya yönelik de ilse hiçbir anlam ifade etmemektedir. Onlara sürekli müdahale etmek, her i leri ne kar ı mak bizleri onların gözünde sevimsiz bir hale getirir ve genellikle ters teper. Arkada ça yakla arak hangi sitelere girdiklerini, hangi ki ilerle ne gibi konular konu tuklarını ö renmek gerekir. Ama bunu yaparken amacımız sadece onları internetin karanlık yüzünden korumak olmalıdır. Onları suçlamak, a a ılamak, dersleriyle ilgili internete ba lı yorumlar getirmek onları bizden uzakla tırmaya yetecektir[7]. Bu ba lamda anket çalı masına katılan ergenlerin kar ıla tukları olumsuzlukları daha çok ailed e kiminle payla tukları ara tılmı tir. Elde edilen sonuç ekil 7'de verilmi tir.

ekil 7:Ailenizde internette ya adı mız durumları en rahat kiminle payla ıyorsunuz?

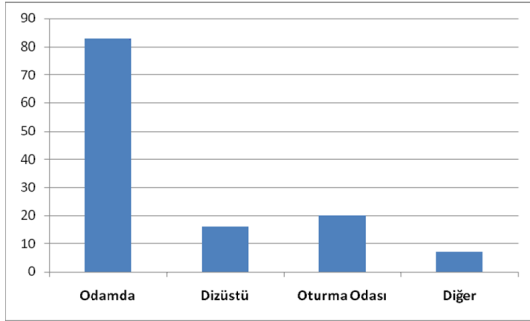
nternet kullanımının ergen hayatındaki yerinin ara tıldı ı bir çalı ma yapılmı ır. Bu çalı maya göre ankete katılan ergenlerin internetin gereklili ine bakı açılı ı %50 oranında mutlaka olmalı, %42 oranında olmalı ve sadece % 8 oranında olmasa da olur ekinde çıkmı ır. Bu sonuçlar aslında onların internete olan ba ımlılıklarını ve dü künlüklerini göstermektedir. Yapılan ara tırmalar, internet

kullanıcılarının tıpkı ilaç, alkol ya da kumar gibi diğer bağımlılıklara benzeyen davranışları internet kullanımını için de göstermeye başladığını bulgular ortaya koymaktadırlar[8].

ekil 8:- nternetin sizin ya amınızdaki önemi nedir?

Çocuklarımızı internet ortamındaki tehlikelerden korumanın en önemli yöntemlerinden bir tanesi bilgisayarı evin ortak kullanım alanlarında bulundurmak özellikle en çok vakit geçirilen ortamlar seçilirse onların hangi sitelerde dolaştıklarını ve ne kadar süre internet kullandıklarını gözlemleme ansını bulabilmekten geçer. Bu gözlemleme ailelerdeki durumunu incelemek için yapılan çalışmada elde edilen sonuçlar ekil 9'da verilmiştir.

ekil 9: Evinizde bilgisayar nerede bulunmaktadır?

ekil 9'dan vahim bir şekilde görüldüğü gibi aslında aileler ergeni internetle savunmasız bir şekilde bırakmaktadır. Maalesef çoğu zaman bunun getireceği tehlikelerden habersiz olarak.

3. Sonuçlar

Ülkemizde ve dünya da internet kullanımını çok büyük bir hızla yayılırken bu gelişmeye kayıtsız kalmak mümkün değildir. İnternetin insan yaşamında az ya da çok, olumlu ya da olumsuz pek çok etkide bulunduğu bir gerçektir.

İnternetin çocuklar ve tüm insanlar için pek çok faydasının olduğu açıktır. Fakat olumlu sonuçlarının yanında uzun süre ve denetimsiz kullanım sonucu çocuklar üzerinde kalıcı zararlar bırakmakta ve hatta bağımlılık oluşturmaktadır. Güvenlik açıklarının çok olduğu diğer bir deyişle güvenli olmayan bu araç çok küçük yaşlarından itibaren kullanmaya başlayan çocuklarımızı korumak ilk başta ailelerin görevidir.

Yapılan anket çalışmasının sonucunda ailelerin de bu konuda giderek bilinçlendiği görülebilmektedir. Bu durum ise

geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın doğru bir şekilde yetiştirilmesi adına sevindirici bir gelişimdir.

4. Kaynakça

- [1] Subrahmanyam K, Lin G (2007) Adolescents on the net: Internet use and well-being. Adolescence 42: 659-677.
- [2] "Kim K, Ryu E, Chon MY ve ark. (2006) Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: A questionnaire survey. Int J Nurs Stud 43: 185-192.
- [3] "CEYHAN E. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi:15 (2) 2008
- [4] Sanders CE, Field TM, Diego M ve ark. (2000) The relationship of internet use to depression and social isolation among adolescents. Adolescence 35: 237-242
- [5] Bayraktar F, Gün Z (2007) Incidence and correlates of internet usage among adolescents in North Cyprus. Cyberpsychol Behav 10:191-197.
- [6] Doç.Dr.Figen AH N (Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Sosyal Pediatri BD Sosyal Pediatri Günleri "Basın Yayında Çocuk Sağlığı Sempozyumu", 24 Ocak 2007, Bildiri Özetleri
- [7] http://www.yeniasya.de/bizimaile/?page=article_view&article_id=475
- [8] Griffiths M (1996) Internet addiction: An issue for clinical psychology? Clin Psychol Forum 97: 32-36